

Oppsummering fra Kontaktgruppemøte 8. september 2023

Møtet ble avholdt hos Viken fylkeskommune, Galleri Oslo, møterom 803 (S4).

Til stede: Svein Frydenlund (Hamar kommune), Daria Dyresen (Elverum kommune), Dag Vågsnes (Lillehammer kommune), Lasse Narjord Thue (Viken fylkeskommune), Johanne Meyer (Viken fylkeskommune), Martine Matre Bonarjee (Viken fylkeskommune), Frode Frisvoll (Viken fylkeskommune), Dag Aanensen (Drammen kommune), Martin Hafsaahl (Asker kommune), Berit Berg Tjørhom (OsloMet), Trond Myrland (Bærum kommune), Ann Christin Jordbakke (Vestfold og Telemark fylkeskommune), Lars Haukvik (Vestfold og Telemark fylkeskommune), Sindre Lågøen Hjetland (Bærum kommune) og Vera Østensen (OsloMet).

Fra sekretariatet: Gunnar Selvik (referent), Randi Johanne Hoseth og Joakim P. Berg

---

1. Velkommen og siste nytt om EU/EØS

Direktør Gunnar Selvik ønsket velkommen og alle rundt bordet presenterte seg kort. Deretter holdt direktøren en oppsummering av siste nytt om EU/EØS som følger:

Krigen i Ukraina:

- Litt for stor optimisme for hurtigheten og resultatene av Ukrainas forsinkede våroffensiv med de farer for minsket støtte fra Vesten som kan oppstå. De siste dager viser dog at Ukraina kan stå foran et gjennombrudd i den sydlige delen av den såkalte Surovikin linjen (et tredelt forsvarssystem langs hele grensen designet av den avsatte generalen Surovikin, derav navnet).
- NATO fortsetter å være en passiv, men avgjørende garantist for at deres medlemmer ikke blandes inn direkte, men kun indirekte enten bilateralt eller gjennom EU ved våpenhjelp, økonomisk støtte og sanksjonspakker. Stoltenbergs stabssjef under Arendalsuken presterte dog å skape tilsynelatende splid i NATO som Russland umiddelbart brukte som aksept for at Ukrainas mulige vei inn i NATO kan være å avstå land til Russland, men han mente visstnok ikke å si det han faktisk sa, som han etterpå sa.

Det Grønne Skiftet

- Sommerens varmebølge i syd og regnbølge i nord har forhåpentligvis også gjort at det tilsynelatende reduserte fokuset på Det grønne skiftet nå har blitt erstattet av at folk flest skjønner at dette skiftet trengs mer enn noen gang. Utfordringen er dog at sammen med klimakrisen så har vi de andre krisene – økonomi, energi, migrasjon, osv.
- Økningen av høyrepopulistiske partiers oppslutning, som i f eks Sverige, Italia og Tyskland, viser jo at mange er mer opptatt av sin daglige økonomiske situasjon enn av fremtidige klimaendringer, men at disse ikke lenger er fremtidige endringer, men pågående, burde være klart for alle og enhver etter denne sommeren.
- Det er jo mye som er vedtatt av Det grønne skiftet, noe Randi vil komme nærmere inn på, men mye gjenstår, og det hjelper jo ikke da at nasjonalstatene synes å være mindre villige til å faktisk gjennomføre lovene som vedtas enn tidligere (jfr Tyskland og forbrenningsmotoren). Og heller ikke at noen medlemsland driver nærmest utpressing for å få igjennom sine kjernesaker (f eks Ungarn og Polen).

Strukturelle utfordringer i EU

- Kommisjonen er nå inne i sitt femte og siste år, hvor dets medlemmer synes å være i ferd med å fokusere mer på egne fremtidsutsikter enn på Europas (eksempler er at Vestager tydeligvis posisjonerer seg for EIB-jobben og har gått ut i permisjon, Timmermans har allerede gått av fordi han ønsker å bli NL-statsminister, Gabriel er jo allerede tilbake i Bulgaria og ny kommissær-kandidat grilles denne uken, og ryktene går om at von der Leyen kanskje blir NATO generalsekretær).
- Neste vår er det Europaparlament-valg, og mange spår allerede at høyresiden, som synes mindre opptatt av Det grønne skiftet, vil vinne frem med de konsekvenser det kan få, men mye kan skje før våren kommer!
- Spania har formannskapet i EU dette semesteret, og da passer det jo ganske dårlig at de samtidig nettopp har hatt et valg, hvor lyspunktet var at deres høyrepopulistiske parti ikke gikk frem som fryktet, men faktisk tapte mange seter.
- Det synes imidlertid vanskelig å finne en regjeringsplattform, og det ironiske er jo at Katalonias ettersøkte MEP Puidgemont, som i årevis har vært på flukt i Waterloo/Europaparlamentet, kan bli avgjørende for at nåværende sosialistregjering kan styre videre. På pressekonferansen han holdt på det norske Thon Europa tidligere denne uken krevde han amnesti for alle impliserte i folkeavstemningen i 2017, og han krever å få katalansk, baskisk og galisisk inn som offisielle EU-språk, med de praktiske og økonomiske konsekvenser dette vil kunne få.

Det spanske formannskapets prioriteringer

- Reindustrialisering av EU og ivaretagelse av strategisk autonomi
  - Fremme det grønne skiftet
  - Fremme større sosial og økonomisk rettferdighet
  - Styrke det europeiske samholdet
- Formannskapet skulle være det som ferdigstilte det meste før neste vårs valg, og ble på forhånd kalt det gyldne formannskap, men regjeringsforhandlinger midt i formannskapet med en ettersøkt person er kanskje ikke ideelt (men husk at FR hadde presidentvalg midt under sitt). Og det er jo viktig å understreke at det jo ikke er landet som har formannskapet som skal skinne, selv om noen tidligere har prøvd seg på det (les: Frankrike), men EU.

State Of The EU (SOTEU)-talen

- Ellers så holder jo VDL på med å forberede sin SOTEU på neste onsdag, og der vil hun nok fokusere mer på hva hun har gjort enn på hva hun vil gjøre, og det mange tror er at hun vil understreke viktigheten av at EU forserer utvidelsesplanene med vel 8 land i Øst, inkludert Ukraina. Dette blir i så fall nye toner siden «utvidelsesfatigue» tidligere har vært gjennomgangsmelodien i EU. Hovedårsaken til denne endringen er selvfølgelig at Russland skal hindres i å påvirke disse landene mer enn de allerede gjør.

Norges situasjon i alt dette

- Vi vil ha ferdig en evaluering av vår tilknytning til EU, EØS-avtalen, ved årsskiftet (dette må vel kunne sies å være en skinnevaluering siden mandatet er sylsamt, og ikke vurderer forholdet til EU).
- Høyesterett skal behandle ACER-saken i plenum (3. energipakke påstått å være implementert feil i Stortinget), som kan medføre full stopp i den 4. pakken som EU for lengst har innlemmet, og som vi må ta inn = Det grønne skifte-pakken. Det er vel ingen overdrivelse å si at hvis Norge legger ned såkalt veto for 4. pakken og trekker tilbake 3. pakken, så vil EU reagere på ingen måte til fordel for Norge ved at deler av EØS-avtalen kan bli satt ut av drift (+ vårt litt frynsete image som energiprofitør vil jo da begynne å blomstre opp igjen etter en rolig vår/sommer).

- Og EØS-finansieringsmekanismeforhandlingene pågår nå snart tre år på overtid (prosjektmidlene for inneværende periode som utløp i 2021 er vel tomme våren 24. At dette trekker ut viser også at vår nasjonal ekspert i DG Regio med fokus på EØS-midlene, ikke skal erstattes når han slutter 15/9 i år.
- Og vi prøver å henge oss på EU ifm den pågående subsidie/statsstøtte «bonanzaen» som foregår mellom EU og USA, og vi har en formidabel jobb med å balansere våre nasjonale interesser med det å være samarbeidspartner med disse to blokkene.
- Og at vi også har en stor utfordring med etterslep av grønn lovgivning vil jo EØS/EU-koordinatoren fra Miljøverndirektoratet som vi skal ha som innleder på styremøtet om to uker helt sikkert snakke mye om.
- Forøvrig så var ett av våre nye medlemmer, NIVA, på banen nylig og skrev at Norge bør ta inn EUs flomdirektiv, som vi visstnok ikke i sin tid tok inn fordi vi mente det ikke var relevant. Dette er et godt eksempel på at ting endrer seg også mht lovgivning med direkte betydning for våre medlemmer.
- Regjeringen har også lagt seg på en bilateral linje med den såkalte Grønne Alliansen med EU, som ble signert i april i år, men som, i motsetning til EØS-avtalen, ikke inneholder noe som er juridisk bindende – bare at vi skal samarbeide. Og for å understreke viktigheten av dette fra Norges side så har UD nylig sendt en ny diplomat til Brussel som skal jobbe eksklusivt med denne (men det virker kanskje litt uklart hvordan denne personen skal forholde seg til EU-delegasjonsråder allerede der innenfor klima/miljø).
- Ellers så er det ny norsk ambassadør til EU, Anders Eide (kommer fra ambassadørjobben i Polen), og han har allerede innkalt til møte med alle regionskontorene senere i måneden, initiert av den nye regionalråden Olav Mydland, som vi hadde et konstruktivt møte med denne uken (lover godt for videre samarbeid).

2. Oppdatering om relevante saker fra Sekretariatet

Joakim gav en presentasjon av siste EU-nytt innen utdanning/forskning og helseområdet og Randi gav en presentasjon om nytt fra Brussel om det grønne skiftet, og begge inkluderte konkrete, relevante utlysninger for medlemmene å søke på. Disse ble etterfulgt av spørsmål fra- og diskusjon i Kontaktgruppen. Begge presentasjonene er vedlagt. Sekretariatet vil for øvrig fortsette å sende ut rettet informasjon fortløpende ifm. initiativer/utlysninger av relevans for medlemmene.

Aktuelle prosjektutlysninger innen det grønne skiftet:

- Gjennom plattformen EIT NEB Community, samarbeider flere EIT KICs om to utlysninger rettet mot [New European Bauhaus](#).
  - [1. Co-create NEB Call for proposals to build sustainable, beautiful and inclusive public space](#) (Co-design av det offentlige rom)
  - [2. Connect NEB Call for proposals to advance sustainable, beautiful, and inclusive initiatives](#) (Aktiviteter innen innbyggermedvirkning)
- [ERRIN](#) sin arbeidsgruppe for **kultur og kreativitet** arrangerer 14. september et partnersøkseminar for utvalgte Horisont Europa-utlysninger
- Horisont-prosjektet Healthy MUunicipal Soil (HuMUS) lanserer høsten 2023 en utlysning rettet mot offentlige aktører som ønsker å engasjere seg i testing, design og implementering av nye metoder for mobilisering og samarbeid innen **jordhelse**.
- [ERRIN](#) sin arbeidsgruppe for bioøkonomi arrangerer 3. oktober et partnersøkseminar med fokus på prosjektmuligheter innen **bærekraftige matsystemer** i klynge 6 i Horisont Europa.

- Horisont-prosjektet Pathways2Resilience skal fordele 2-300 000 euro til 150 kommuner/regioner på tvers av Europa for aktiviteter innen **klimatilpasning**. Første utlysning kommer mot slutten av 2023.
- Horisont-prosjektet RESIST skal støtte 12 regioner i å iverksette løsninger for **klimatilpasning** – fire såkalt "frontrunner" regioner, som hver skal ha to tvillingregioner å samarbeide med. Utlysning i 2024.

Aktuelle utlysninger innen forsknings- og utdanningsfeltet samt helse (og et par konferanser):

- Arrangement: [Erasmus-dagene 9.-14. oktober](#)
- Arrangement: [World Mental Health Day 10. oktober](#)
- Arrangement: [One Health Conference](#) 13. november
- Utlysning: [Erasmus-akkreditering](#) (OBS frist 19. oktober)
- Utlysning: [Små samarbeidsprosjekter i Erasmus+](#) (frist 4. oktober men kommer igjen)
- Utlysning: [Store samarbeidsprosjekt](#) (frist på våren, trolig feb-mars)

3. Innspill til styresaker

Direktøren gikk gjennom agendaen for neste styremøte, med særlig vekt på følgende agendapunkter: Sak 26/23 Økonomisk status pr 30.06.2023 (ingen kommentarer), Sak 27/23 Møteplan 2024 (her ble det gitt innspill om at grunnet konstituering av nye fylkesting, så kan det bli behov for en senere oppdatering/justering av denne planen), Sak 28/23 Aktiviteter Høsten 2023 (ingen kommentarer), Sak 29/23 Personalsituasjonen i ORE (ingen kommentarer) og Sak 30/23 Nye medlemmer fra 1/1-24 (her ble det gitt kommentar om at vedtektene på sikt bør oppdateres slik at Interkommunalt Politisk Råd (IPR) inkluderes som potensielle medlemmer, selv om Årsmøtet forøvrig allerede har godkjent Kongsvingerregionens IPR sin søknad).

Den endelige versjonen av innkallingen med vedlegg vil bli sendt til styret senest 15. september 2023.

4. Orienteringer fra medlemmer

Drammen kommune (Dag): Godt i gang med pilot Net Zero Cities og støtten på 16,5 mill., med god assistanse fra ORE og andre (varighet 1/7-23-1/7-25). Arbeider nå med søknad om akkreditering E+ (frist: 19/12).

Viken fylkeskommune (Martine, Frode og Johanne): Akershus fylkesting konstitueres 17/10. Internasjonalt kommunenettverk til Brussel 26.-28. september (prosjektutvikling/nettverksbygging). EWRC-arrangement om nattog hvor fylkesrådsleder og fylkesordfører deltar. Forbereder sak om videreføring av diverse medlemskap. Vår 24: fokus på HEU-prosjekter. Deltok på AERs Summer Academy i Irland (vant Europaparlamentets «European Citizens Price» - mottas i november i år).

Innlandet (Turid): Jobber med to HEU-søknader med frist 20/9 (jordhelse med Sintef og Klimatilpasning med NIBIO). WEXFO får god hjelp av ORE (Ingvild/Joakim). Har ansatt nye kollegaer. Klimatilpasningstiltak iht PHUSICOS-prosjektet har vært en suksess ifm sommerens ekstremvær, og vil brukes i nye/pågående søknader.

OsloMet (Vera og Berit): Innvilget 7 HEU-søknader, og flere på vei. Mange hospitanter ved ORE. Juridisk team til Brussel 9-11/10 (avklares med Joakim). Ny strategi på høring til 16/10. Nye prorektorer innen samfunnskontakt og FoU. Campus program Lillestrøm og samarbeidsprogram med kommuner (workshops med de enkelte kommuner).

Elverum kommune (Daria): 4 EØS-middel-prosjekter på gang (2 i Polen/2 i Latvia). Interreg-søknad knyttet til New European Bauhaus ligger til behandling i EU med forventet svar november/desember 2023. Er også i gang med å søke Erasmus+ Ungdomsprojekter i samarbeid med Ukrainske flyktninger og kommuner.

Asker kommune (Martin): Har fått innvilget akkreditering i Erasmus+-programmet i januar i år, og jobber nå med søknad innen barnehage/skole med Danmark, godt assistert av ORE (Joakim) og med to HEU-søknader innen bl a sirkulærøkonomi. Interessert i HEU-utlysninger innen sirkulærøkonomi i cluster 6: → **Randi (ORE): Strømmet lansering av 2024-utlysninger 27-28/9 innen bioøkonomi.**

Vestfold og Telemark (Lars/Ann Christin): Midt i «skilsmissen», med mest fokus på interne prosesser som opplæring/organisering.

Hamar kommune/Hamarregionen (Svein): De har hatt internasjonal strategi siden 2016, men sliter litt med å koble denne på EU-systemet. Strammere økonomi har ført til økt interesse for deltakelse i EU-prosjekter, f eks E+. Mange søkere på nyopprettet internasjonal koordinator-stilling (intervjuprosess pågår nå). Det planlagte datasenterets overskuddsvarme må utnyttes (kan lære mye av Europa), og senteret er et stort økonomisk løft for regionen.

Bærum kommune (Trond): Går gjennom diverse samarbeidsavtaler med universiteter/høgskoler. Mange søknader på gang, både nasjonalt og f eks HEU (f eks Built4People med OsloMet sendt i forrige uke, og med NIVA planlagt sendt til våren (assistert av ORE)). Politisk ledelse opptatt av resultater. EWRC-side-event med NTNU Ålesund.

Lillehammer kommune (Dag): Omorganisering av kommunen kan være en utfordring for internasjonalt arbeid. Interessert i prosjekter innen lokaldemokrati. Opptatt av å fremme WEXFO.

5. Eventuelt

Intet ble diskutert under dette punktet.